

Abonnement pour un an
300 piastres

Edition spéciale 500 ptrs.

Adresse:

"IDJTIHAD", Constantinople

Téléph. St. 865

XXIème ANNÉE

1926 15 Août — No 210

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی ، ادبی ، اقتصادی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴] نسخہ
تور کیا ایچون ۲ ، خارج ایچون
۳ ، اعلا کاغدایسی ۵ لیرادر .

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلمده « اجتہاد ٹھوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی برنجی سنہ

نومرو ۲۱۰-۱۵ آگستوس ۹۲۶

پروغرافیا

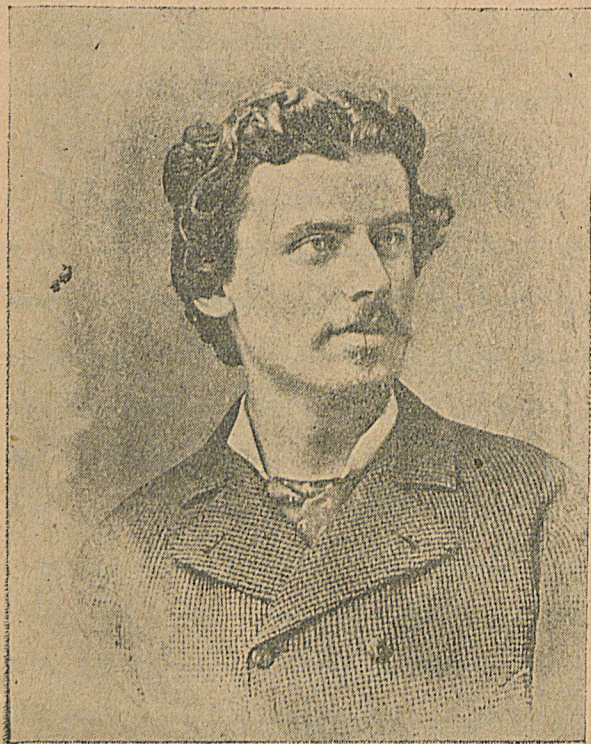
عمر، چادیرجی دیمک اولان خیام مخلصیه تخلص
ایدیور. بوشایان دقت بر نقطه در. و یالکز بو کیفیت
(خیام) ک مادهیه، ایشته هرشیدن زیاده اهمیت و یردیکنی

رباعیات عمر خیام و تورکجهیه ترجمه لری (*)

شرق متفکر لری ایچنده آوروپاده و آمریقاده عمر
خیام قادار چوق طاینان، چوق اوقونان، چوق سوبان
چوق ترجمه و طبع ایدیلن یوقدر دیمک ممکن در. عمر
خیامک رباعیلری حقنده آوروپا متفکر لرینک کوستردیکلری
تهالک نهدن در؟ مترجم دائماً صورولان و اکثریا
جوابسز قالان بوسؤالک جوابی تام ۱۷ صحیفه طولدوران
اوزون مقدمه سنده و یرییور. بر قاچ مقاله ده بو یوز
اون سکر صحیفه نیک بر خلاصه الحلاصه سنی یا پامی وقار ئلرمزه
عمر خیام ورباعیلری حقنده پک مجمل بر فکر و یرمه یی
دنهیه جکر:

عمر خیام آشانی یوقاری بوندن طقوز عصر اول
(نیشاپور) شهرنده دوغور؛ مکانک وزمانک باشلیجه
علملرندن اولان قرآن، حدیث، عرب و عجم ادبیاتی
کیی شیلری تحصیل ایتمکه برار فلسفه ده ریاضیاتده ید
طولی صاحبی و بو صورتله بر عالم، ادیب، شاعر
وحکیم اولور. زمانک شاعر لری هپانوری، آسمانی،
برقی کیی محتشم و مدبدب مخلصله تخلص ایدرکن بزم

[*] اقبال کتبخانه می طرفندن مصور و منقح و آرتیریلش
طبعة ثانیه سنک انتشاری مناسبیه مجموع صحافی ۴۵۴
۲۳ قطعه رسمیه مترجمی عبدالله جودت

ر. م. کوپو G. M. Quayau

کوسته ریر. عمر خیامک خوجاسی (امام موفق الدین) ک
برطیبده اولماسی قیده شایاندر. (رباعیات خیام) ک
مترجمی بونقطه اوزرنده اصرار ایدیور. چونکه تعلیم

قصبه خلغنک کوزلری اوکنده اعاده اولسان زیارتی ده
کتمه تصدی اتمه سی نه اثری اولمق لازم کله جکنک
انکلتزه سفارتجه تغدیر و بوندن بویه بو کیی مناسب سز لکدن
منع ایدیله جکنی امید ایدرم.

غالبا سفارت کنديسني مدافعه و حمايه سي قابل بر حال
و موقعده بولاماق اولاجق که بر مدت صوکر موسیو
ژاق میسیری مأموریته کلرک بویکی مسأله ده هر ناصیلسه
فنا حرکتده بولمق اولدیغنی اعتراف ایله اعتذار ایتش
اولدیغندن بعدما کنديسیله کر چکدن دوست اولمش ایدک.

(ابوبکر هازم)

لری مقتضی مراسم تعلیمات مخصوصه ایله معین اولدیغی
ایچون مومی الیهک زیارت رسمیه یی بویه مدت مدیده
تأخیر ایتسندن دولایی بنده کز سکا حقی اولدیغیم حالده
بو حقه می استعمال ایتک ایسته مه یشم ییکی کلان بر متصرفی
رسماً زیارت ایتک لزومی آنجاق اون طقوز کون صوکر
تعطل ایدیشنکده دلالتی وجه ایله تأخر واقع اصول
مرعیه و قوفسزلغندن منبعث بر قصور اولمق اوزره تلقی
ایدیلرک تأخیر زیارتدن بر مقصد و معنی چیقارمغه چالیشمق
عبث کورلسندن نشأت ایتشدی.

مومی الیهک اصول متخذ و مراسم مرعیه یه بودرجه ده
وقوفسزلی و یا ییلدیکی حالده رعایت سز لکی ایله برابر بر

تربيه برو عيني شى در وهر حاله بر وعيني شى اولماليدر .
 تربيه ايسه ازون ومتوالى بر تلقين در . وبالخاصه تحصيل
 باشنده ياپيلان تلقين لرك تأثيرى بتون حيات مدتجه ياشايان
 انطباعر بر اقرار دييور .

مشهور بر منقبه يه كوره عبدالقاسم ، حسن صباح ،
 عمر خيام بو اوچ ذات (بغداد) ده (امام موفق) ك
 شا كردى ومكتب آرقداشلى اولمشلردر . (امام موفق) ك
 شا كردلرينك مطلقا بيوك آدم اولديغى اعتقادى واردى .
 بو اوچ شا كرد ، ايجلرندن هانكيسى ده اول بيوك
 مقام صاحبي اولورسه ديكر ايكيسنى تصاحب وحمايه ايمه يي
 عهد ايدىيورلر . بونلردن عبدالقاسم (نظام الملك)
 عنوانيله سلجوق خاندانندن (آلپ ارسلان) كوزيرى
 يعنى صدر اعظمى اوليور . بونى ايشيتن ديكر ايكي
 آرقداش عمر خيام وعبدالقاسم (نظام الملك) ه مراجعت
 ايدىيورلر . مكاتبه بولوندوقلرى صيره ده ايتدكلرى عهد
 وميثاقى حاطرلاتيورلر . شمدى نظام الملك اولان عبدا
 لقاسم بونلرى حسن قبول ايدىيور . وهر ايكيسنه سراى
 سلطانيده بر موقع تكليف ايدىيور . حريص حسن
 صباح بونى تهالكه قبول ايتديكى حاله عمر خيام بو
 تكليفه مقابله « بن سايه سعادتكزده ، بر كوشه يه چكيلوب
 علمك فيوضاتى اطرافه نشر وازدياد عمر كزه دعا ايمه
 مساعده ايمه كز بكا ياباجاغكز اك بويوك لطف اولور ،
 دييور وزير بوندن چوق متحس اوليور . آرزوسنى
 هان قبول وكنديسه سنوى بيك ليرا راده سنده بر
 معاش تخيص ايدىيور . خيام (نيشاپور) ه چكيلبور ،
 ادبيات ، شعر ، رباعيات ، رياضيات وفلسفه ايله مشغول
 اوليور . وئوينك شهنشينده ويا باغچه سنده دوستلرني
 طوپلا ياراق علمى وادبي صحبتلرده بولونماقله اطرافنده
 برخلقه عرفان وتعليم تشكيل وادامه ايتكله حياتى
 كچيريور . حسن صباح ايسه سرايه قبول اولوندوقدن صوكره
 ولى نعمتى اولان (نظام الملك) ك آياغنى قايديرمايه و
 يرينه كچه يه تشبث ايدىيور . وموفق اولماسنه رمق قاليور .
 نظام الملك متيقظ داورانىيور ، (حسن صباح) ي سرايدن
 دفع ايمه يه موفق اوليور .

حسن صباح مشهور « اسماعيليه » مذهبنى تشكيل
 ايدىيور ، اورته لغه خوف ودهشت صاليور . مريدلرينك
 اللرنده خنجر ، زهر ، خشخاش اولديغى حاله اطرافى
 تيتيره ييورلر . (جلال الدين ملك شاه) ك زمان سلطنتنده
 نظام الملك عزل اولونيور . وآرادن چوق كچه مدن
 (حسن صباح) ك مريدلرندن بر اسماعيلى نك خنجريله
 مقتول بولونيور . نظام الملك ك ضياغندن صوكره سلك
 شاه بغدادده ۱۰۹۲ تاريخنده وفات ايدىيور .

سلجوق ايمپراطورلغى ك انقراضى ، موجب ك مهم سبب
 نظام الملك كى مذبذب وعافل بر وزير ك عزلى ايله نتيجه له ن
 غفلت ودهادوغروسي اغفال اولمشدر .

بونده ايسه (حسن صباح) ك تأثيرينه محقق نظريه
 باقيه بيلير . شو حاله ديمك ممكن دركه حسن صباح
 نك بر آدم قوجه سلجوق ايمپراطورلغى ييقمشدر .
 تاريخده اك كوچوك بصيرتسزلكك نه بيوك و وخيم
 عواقب توليد ايدم بيلديكى هر زمان كورمكده يز .
 (رباعيات عمر خيام) ك مترجمى بوراده بيوك بر معترضه
 آچيور . بو بيوك معترضه نك ايچنه قونولان ملاحظه لر
 كندى تعبيريله ياقاسى آچيلنامش حقيقتلرعد اولونه بيلير .
 بويلرى (رباعيات عمر خيام وتور كچه يه ترجمه لرى) عنوانيله
 وايكى مثلى تزويد ورسمارله تزيين ايديش اولاراق بو
 دفعه ايكسجى طبعى انتشار ايدن كتابك يكي ديباچه سندن
 عينا نقل ايدىيورز :

« (عمر خيام) ، (حسن صباح) ونظام الملك ك
 مكتب آردقاداشلرينه دائر اولاراق (خيام) ك قلاسيك
 ترجمه حاللرنده دائما ذكر ايديلن حكايه وماجرانك
 موثوقيتنى تدقيقات اخيره بر آز صارصمش كورونور
 (فقط نور عثمانيه كسبخانه سى) نده موجود وبوندن
 يدى يوز آلمش سنه اول يازيلش فارسى وغير مطبوع
 بر كتاب ، بو شبهه اوزهرينه يكي بر نوره سوق ايتكده در :
 كسبخانه قاتالوغنده ۳۰۱۰۳ نومرو ايله مقيد (جهان
 كشافى التاريخ) آدى بو كتابك مؤلفى ، مشهور و (تاريخ
 جهانك) صاحبي (علاء الدين جوينى) نك ياقين اقراسندن
 اولديغى آكلاشيلا (محمد بهاء الدين جوينى) در .

قيامی؛ بو ایکی عاصی آراسنده فرق عظیم و (عمر خیام) ك لهنه بارز اولمقه برابر هر ایکیسینك ده روحلری چالیشمقه حالا بر دوامدر. بری معنوی سلطنتی، دیگر مادی سلطنتی زیروزیر ایتكده دوام ایتیمورلرمی؟ (عمر خیام) ك امتحانه چكدیکی واستنطاق ایتدیکی ذی قدرت و پر حیات موهومه لر اولك حضور امتحان و تحلیلدن اكرثیا مضمحل و بعضاً جانسز چقیمورلرمی؟

Gessler ك زرهلی کوكسنى پارچالایان اوق، Wilhelm Tell ك یابندن چیقان اوق، سرعت و شدتی (حسن صباح) ك روحندن، یاخود (حسن صباح) ده کی روحندن آلمشدی. ناصرالدین شاهی یره سرن (بابی رضا) نك خنجرى (حسن صباح) ك روحی اوزهرینه سورولهرك زاغلاشمشدی!

نوت (محمد بهاءالدین جوینی) نك كوروشی مصیب و منور، جیدر كوروشدر.

شونی ده قید ایتلی یزكه (محمد بهاءالدین جوینی)، (الموته) قلعه سنی محاصره و ضبط ایدن هلاكو اردوسنده فرقه کاتبی اولارق بولونمش و قلعه نك سقوطنده قلعیه ایلك کیرنلردن بری اولمشدر. قلعیه کیرینجه هر شیدن اول قلعه نك کتبخانه سنه قوشمش و باطنیه لرك فلسفه مذهبییه و سیاسیه لرنی تدقیقه قویولمشدر. بو حقیقت دخی کندی افاده سنك روشنندن آکلاشیلماقده در. (جوینی) حکمنی مطلقا بو آثاری مطالعه سندن حاصل اولان قناعت اوزهرینه بنا ایتمشدر.

کله جك نسخه لر مزده (عمر خیام) ك فلسفی نظر- لرنندن اعتقادندن و جهانی کوروشلری طرزندن بحث ایده جکر.

تصحیح

ابوبکر حازم بك افندیك 208 نومرولو نسخه مزده مندرج مقاله سنده بویلا یابان مهندس دیپلوماسزدر دیزيك لازم کایرکن سهوا دیپلوماتدر قلمشدر.

طرح کله لری برقاچ یره طرف دیزیلشدر تصحیح اولونور.

کوزل و اوقوناقلی تعلیق خط ایله ایك کاغداوزرینه یازیلمش اولان بونسخه (سلطان عثمان ثالث) طرفندن وقف ایشدر. و اوزرنده واقفك امضایی وارددر. کتابك صوكدن یکریمی صحیفه سنی اشغال ایدن مبحث عنوانی «ذکر حسن صباح و تجدید اودعوت ملاحظه کی آنرا دعوت جدید خواننده در» و تماماً (حسن صباح) ك مذهب و مشوارندن باحشر. بو (حسن صباح) ك احفاد و مریدانی واسطه سیله ۱۷۱ سنه سلطنت سورمه سی تأمین ایتش اولان و (هلاکو) طرفندن ضبطی سلطنت اسماعیلیه شرقیه نه نهایت ویرن «الموته» [قارتال یوواسی] قلعه سنه واوراده بولدیگی کتابلره دائردر. محمد بهاءالدین جوینی، (حسن صباح) ده (عمر خیام) ده سوکوب صایبور فقط بو آثاده یقاسی آچیلمه مش روحی حقیقتلردخی اورتایه قویویور. مختلف سطور و صحائفده سویله دیکمزك خلاصه سی شویله جه یاییله ییلبر:

(حسن صباح) و عمر خیام عینی فکری زرع ایتمشلردر؛ برینك فکریات کثورنده یابدیغی داها دوغروسی ییقیدیغی دیگرى مادیات عالمنده یامش داها دوغریی یقمشدر.

(عمر خیام) ده، (حسن صباح) ده عصیان ایتش، کوكده کی ویرده کی فرمانفرمای چاموره آتمشدر.

خیام. علم، فکر، منطق ایله مسلح اولدیغی حالده حسن صباح خنجر، بیجاق و خشیش ایله سلا حلاشمش ایدی. (عمر خیام) ك تمیه و سوق الجیشی تماماً معنوی اولان منطق و عقل سلیم عالمنده جاری و مترقی ایدی. (حسن صباح) مادی و جسمانی قدرت و قوتی قوللانیور و عالم اشباحده حکمنی یوروتیوردی. هر حالده (عمر خیام) ایله (حسن صباح) آراسنده بر آرقداشلق بر یولداشلق وارددر.

(محمد جوینی) نك یکریمی صحیفه سندن خلاصه الاخلاصه چیقان معنای صریح بودر. بو کوروش هر حالده یکی بر کوروشدر. بو ایکی ییقیجی، بو ایکی